Verantwoording

Dit boek verschijnt vrijwel gelijktijdig in het Nederlands en in het Engels (*The Tradition of Female Transvestism in Early Modern Europe,* Macmillan Press, Londen en St. Martin's Press, New York). De Nederlandse tekst verschilt op een aantal punten van de Engelse editie. Er is een aantal aanvullingen en correcties op het manuscript opgenomen, en er kon uitvoeriger geciteerd worden uit Nederlandse bronnen, waar in de Engelse editie werd volstaan met een parafrase.

Sinds onze eerste gezamenlijke publikatie over dit onderwerp is er veel in onze benaderingswijze veranderd: een meer antropologische invalshoek, vergelijking van de Nederlandse situatie met de rest van Europa, meer aandacht voor de seksueel-psychologische motieven. Het blijft echter vrijwel onmogelijk een dergelijk onderwerp vanuit systematische ingangen uitputtend te behandelen. We hebben dan ook veel te danken aan toevalsvondsten, van onszelf, maar vooral ook van andere historici die onze interesse in het onderwerp kenden.

Onze dank gaat om te beginnen uit naar de medewerkers van de verschillende wetenschappelijke bibliotheken en archiefdiensten, naar de historische afdelingen van landmacht en marine, en naar het Nederlands Scheepvaartmuseum te Amsterdam. De leden van de Landelijke Werkgroep Strafrechtgeschiedenis hebben als altijd veel bijgedragen, met name Sjoerd Faber, Arend Huussen, Aart Koenhein en Pieter Spierenburg. Daarnaast zijn we veel dank verschuldigd aan C. R. Boxer, J. R. Bruijn, S. Dudoc van Heel en E. van Eyck van Heslinga.

Anton Blok, Florike Egmond, Theo van der Meer en Pieter Spierenburg gaven ons stimulerend commentaar op eerdere versies van de tekst. De laatste drie maakten ons ook attent op nieuwe en zeer interessante voorbeelden van vrouwen die als man door het leven gingen. Arend Huussen vestigde onze aandacht op de fraaie tekst die we aan dit boek als motto hebben meegegeven. René Grémaux besprak met ons zijn dissertatie in wording over de 'gezworen maagden' op de Balkan, Anna Clarke en Julie Wheelwright lieten

ons hun manuscripten lezen over als man verklede vrouwen in Engeland. Estelle Cohen en Ivan Gaskell in Engeland, Andrea Michler in Frankrijk, en Wayne Tebrake in de Verenigde Staten hielpen ons met het opsporen van boeken die hier niet te vinden waren. Petronella Elema, Thea Gaasbeek en Jonneke Krans gaven ons belangrijke nieuwe informatie.

Jean-Louis Flandrin bood ons op 21 maart 1986 de gelegenheid onze ideeën voor te leggen aan de deelnemers aan zijn séminaire aan de Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales in Parijs. De levendige discussies bij die gelegenheid hebben ons veel stof tot denken en heroverwegen gegeven. Waardevolle literatuursuggesties kregen we van Peter Burke. Een gedeelte van dit boek is oorspronkelijk in het Engels geschreven; we willen Janneke Stelling hierbij hartelijk danken voor haar hulp bij het vertaal- en redigeerwerk.

Onze respectievelijke echtgenoten Florence Koorn en Ed Elbers vonden dat ze nu wel vaak genoeg bedankt en bedacht waren. We dragen dit boek dan ook op aan de volgende generatie, onze dochters Clara en Elisabeth Elbers, en Tessel Dekker.

Rudolf Dekker
Lotte van de Pol